

waterschap
**vallei en
veluwe**

EDITIE ZOMER 2025

Waterschap Vallei en Veluwe zorgt voor veilige dijken, schoon en voldoende oppervlaktewater en gezuiverd rioolwater in het gebied tussen IJssel, Nederrijn, Utrechtse Heuvelrug en randmeren. Samenwerken en vernieuwen zijn essentieel in ons werk.

DIGITAAL

Wilt u deze nieuwsbrief voortaan digitaal ontvangen? Dat kan. Stuur een e-mail naar: communicatie@vallei-veluwe.nl

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Gebruik hetzelfde e-mailadres en vermeld daarbij uw huisnummer en postcode.

In deze agrarische nieuwsbrief:

Aan het woord!

Nieuw maaibeheer watergangen

Nederwoudse Beek; water vasthouden voor droge periodes

Gewasbeschermingsmiddelen: wat verandert er en wat betekent dat voor u?

Van de redactie!

We gaan een zomer in die mogelijk weer droog en heet wordt. De gevolgen van droogte worden steeds beter merkbaar: lage grondwaterstanden, minder beschikbaar water voor gewassen en druk op het watersysteem. Wij snappen dat dit grote invloed heeft op uw werk. Daarom blijven we inzetten op samenwerking. Alleen samen kunnen we zorgen voor voldoende en schoon water, nu én in de toekomst. In deze nieuwsbrief leest u wat er speelt, wat u kunt doen én hoe wij u daarbij willen ondersteunen.

In deze editie leest u onder andere over de vernieuwde gedragscode soortenbescherming voor het beheer en onderhoud van watergangen. Deze gedragscode helpt om het maaien en andere werkzaamheden in en rond sloten goed af te stemmen, met oog voor uw bedrijfsvoering.

Heemraad Erik den Hertog richt zich tot u. Hij benadrukt hoe belangrijk samenwerking is tussen agrariërs en het waterschap, juist nu waterbeheer steeds complexer wordt.

“Alleen samen kunnen we zorgen voor voldoende en schoon water, nu én in de toekomst”

Ook is er aandacht voor het verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. U leest wat u kunt doen om verontreiniging van het oppervlaktewater te voorkomen en welke hulp en ondersteuning daarbij beschikbaar is.

Daarnaast is er een overzicht met subsidie-mogelijkheden, voor maatregelen die helpen om bijvoorbeeld water langer vast te houden op uw perceel. Denk aan slimme oplossingen die bijdragen aan droogtebestendigheid én

duurzaam waterbeheer. Water sparen begint op het erf!

Tot slot een artikel over de Nederwoudse Beek in Renswoude. Daar laten agrariërs zien hoe zij zelf invloed uitoefenen op de waterstand in hun gebied door het adopteren van een stuw. Een inspirerend voorbeeld van samenwerking in de praktijk.

Veel leesplezier en een goede zomer gewenst!

Heeft u vragen over deze agrarische nieuwsbrief? Neem gerust contact met ons op via: communicatie@vallei-veluwe.nl of 055 - 5 272 911.

Heemraad Erik den Hertog Balans

Terwijl ik deze tekst schrijf, kijk ik naar buiten. Het is schitterend weer. Een nagenoeg strakblauwe lucht. Ik denk terug aan 2024. Toen was het kletsnat. Nu is het vooralsnog erg droog. ‘Onze regen’ valt elders in Europa. We zien overigens grote verschillen in ons Vallei en Veluwe-gebied. Op sommige plekken wordt ook nu nog wateroverlast ervaren - op andere plekken is het stoffig en droog.

Water stroomt natuurlijk van hoog naar laag. Verrassend genoeg werken we bij droogte van laag naar hoog. In plaats van water afvoeren, werken we aan het stroomopwaarts water vasthouden. Dat vasthouden betekent dat je heel gericht maatregelen moet nemen. Daar waar het kan houdt je water vast. Daar waar het moet voer je het af. Balans houden dus.

In balans blijven is ook belangrijk aan de overlegtafel. Daarvoor moet je soms tegen de stroom inzwemmen - een gevoel dat in agrarisch Nederland niet nieuw is. Het vraagt soms om standvastigheid in het debat. Dat overkomt mij ook in bestuurlijke overleggen. Plots uit het niets wordt er dan een stelling ‘gedropt’ die in mijn ogen niet klopt. Dan ga ik niet direct in de contramane, maar ik leg wel de vinger op de zere plek wanneer dat nodig is.

Soms lijkt het alsof er selectief met kennis wordt omgegaan. Dan is het waardevol om als bestuurder samen op te trekken met onze inhoudelijke experts. Want wetenschap en praktijk moeten elkaar aanvullen en bevragen.

Onze medewerkers kennen het gebied, het systeem - net zoals u uw land door en door kent. Er is geen simpele waarheid. Niet één variabele die alles bepalend is. En vandaag de dag is ook niets meer constant. De voorspelbaarheid is er wel een beetje vanaf. Tegenwoordig noemen we dat: “uitdagend”.

Laatst stond ik met een melkveehouder op zijn land. Er was een radioverslaggever bij, voor een live interview. Het is droog. We kijken samen gefascineerd naar het stromende slootwater. Het valt de verslaggever op dat het allemaal nog zo groen is. Water vasthouden speelt daar een rol in. De boer denkt actief mee met het waterschap. En hij heeft er zichtbaar plezier in. Op de flanken moet je toch water vasthouden als het kan? Om grondeigenaren daarbij te helpen heeft het waterschap de regeling Watersparen. Een subsidie waarmee je als grondeigenaar kunt kiezen uit negen gerichte maatregelen. Zo zetten we als waterschap middelen in op plekken waar ze écht effect hebben.

Even later geeft de boer een rondleiding in zijn stal. Net zoals het waterschap bacteriën inzet bij waterzuivering, gebruikt hij micro-organismen op zijn stalvloer. Die helpen ammoniak af te breken en zo de stikstofuitstoot te verminderen. Innovatie komt niet alleen uit de universiteit, maar ook uit de praktijk - waar kennis en ervaring samenkomen om nieuwe oplossingen te vinden. Zo zie je maar: wetenschap en werkvloer horen bij elkaar. Daartussen moeten ideeën worden uitgewisseld. En getoetst. En ik hoop van harte dat dit soort denken ons allemaal helpt aan een mooiere dag van morgen. Kritisch verbindend. Daartoe roep ik ons allemaal op. Dat houdt ons scherp. En in balans.

Erik den Hertog
Heemraad Waterschap Vallei en Veluwe

Van nat naar droog

Hoe kan dat zo snel gaan?

Droogte én wateroverlast tegelijk - hoe zit dat? Het klinkt misschien vreemd: in delen van ons gebied mag u geen water meer uit sloten halen vanwege droogte, terwijl op andere plekken wateroverlast er nog is of net voorbij is. Hoe kan dat tegelijk?

Het antwoord: het weer wordt steeds grilliger en extremer.

Steeds vaker: heel nat én heel droog

Het weer in Nederland verandert. We krijgen steeds vaker flinke buien in korte tijd - vooral in de winter en het vroege voorjaar. De bodem is dan vaak al verzadigd. Dat betekent dat het regenwater niet meer de grond in zakt. Daardoor lopen kelders onder, staan percelen blank en komt er extra druk op dijken en watergangen. Maar dat water blijft niet beschikbaar. Zeker op de Veluwe, waar de grond hoog en zanderig is, zakt het water snel weg of stroomt het naar lagergelegen gebieden. Als het daarna wekenlang niet regent, daalt het grondwater snel. En dan wordt het ineens te droog.

De bodem als waterbuffer - de 'kamelenbult'

Onder de Veluwe zit een grote voorraad grondwater opgeslagen. Het functioneert in feite als een 'kamelenbult'. Dat klinkt misschien gek, maar de vergelijking is logisch: net als een kameel "water" opslaat in zijn bult voor droge tijden, slaat de bodem van de Veluwe water op in natte periodes. Dat grondwater zakt langzaam diep de grond in en blijft daar bewaard. Die voorraad is dit jaar goed gevuld. Maar: dit grondwater ligt diep en is niet zomaar beschikbaar. Het is géén oppervlaktewater zoals in sloten of beken. U kunt het dus niet direct gebruiken voor bijvoorbeeld beregening. Bovendien duurt

het lang voordat dit diepe water weer omhoog komt. De kamelenbult helpt dus vooral op de lange termijn, maar niet meteen bij droogte aan de oppervlakte.

Water aanvoeren lukt niet overal

In sommige delen van ons gebied - de lage gebieden - kunnen we water aanvoeren, bijvoorbeeld vanuit de IJssel, de Nederrijn of de randmeren. Dat doen we met gemalen of via natuurlijke stroming (vrij verval). Maar in hogere gebieden, zoals op de Veluwe, kan dat niet. Daar zijn we helemaal afhankelijk van regen en het grondwater. Deze plekken noemen we ook wel 'inlaatvrije gebieden'. Daar is de situatie het meest kwetsbaar bij droogte. Dit gebied is gebaat bij een ouderwetse Hollandse zomer met geregeld buien.

Van kletsnat naar kurkdroog - in één seizoen

Een duidelijk voorbeeld: in januari 2025 stonden delen in de omgeving van Barneveld en Ede nog onder water. Vier maanden later, in mei 2025, zijn daar ook sloten drooggefallen en mag er geen water meer worden onttrokken. Dit lijkt misschien bijzonder, maar we zien het steeds vaker gebeuren. In de afgelopen zeven jaar hebben we al vijf keer een onttrekkingsverbod ingesteld.

Wat betekent dit voor u als agrariër?

U moet snel kunnen schakelen: van te veel naar te weinig water. Dat vraagt veel van u, van uw planning én van het land. Veel agrariërs zijn al overgestapt op het gebruik van grondwater, omdat dat vaak langer beschikbaar is dan oppervlaktewater.

Contact

Heeft u vragen of ideeën? Neem gerust contact op met een van onze gebiedsmakelaars.

- André van Uum (avanuum@vallei-veluwe.nl)
- Phil Wildeboer (pwildeboer@vallei-veluwe.nl)

Wat doet het waterschap?

Waterschap Vallei en Veluwe werkt aan oplossingen die passen bij deze nieuwe werkelijkheid. Bijvoorbeeld:

- Water tijdelijk opslaan bij hevige regenval
- Water langer vasthouden in de bodem en in watergangen (Regeling Watersparen)
- Samen met agrariërs, gemeenten en inwoners zoeken naar slimme maatregelen per gebied. De situatie is namelijk op elke plek anders. Daarom kijken we lokaal wat nodig is.

Kleine stuw.

Om schade door droogte te beperken

Watersparen

Water vasthouden op je land? Maak gebruik van de subsidie Watersparen!

Het weer wordt steeds extremer. We krijgen vaker te maken met flinke buien, water-overlast én lange droge periodes. In 2022 was het erg droog, terwijl 2023 en 2024 juist veel natter waren. Soms hebben we te veel water, dan weer te weinig. En het is lastig te voorspellen wat er komt.

Subsidieregeling

Als waterschap doen we ons best om hiermee om te gaan. Maar we kunnen het niet alleen. Ook op en rond uw land is het belangrijk om water vast te houden - in de bodem, in sloten en greppels. Daarmee helpt u om schade door droogte te beperken.

Bent u grondeigenaar of grondgebruiker op de flanken van de Veluwe, de Utrechtse Heuvelrug of langs de oeverwallen bij de IJssel? Dan kunt u gebruikmaken van de subsidieregeling Watersparen.

Droge sloot.

Met deze subsidie ontvangt u een vergoeding voor maatregelen die water vasthouden, zoals:

- Een klein stuwte in de sloot plaatsen
- Peilgestuurde drainage aanleggen
- Sloten minder diep maken of
- Andere slimme maatregelen die passen bij uw perceel

Vergoeding

Met de subsidie Watersparen kunt u tot 80% van de kosten vergoed krijgen voor investeringen in waterbesparende maatregelen, en zelfs 100% voor monitoringactiviteiten. U kunt maximaal € 10.000 per aanvraag ontvangen.

U kunt kiezen uit negen maatregelen die zich in de praktijk hebben bewezen. Meer informatie? Scan de QR-code op deze pagina voor de voorwaarden, de negen maatregelen en het aanvraagformulier.

Subsidies

Naast de subsidie Watersparen zijn er nog meer subsidieregelingen.

Tip: Neem contact op met één van onze gebiedsmakelaars om te bespreken welke regeling het beste past bij uw situatie.

- André van Uum (avanuum@vallei-veluwe.nl)
- Phil Wildeboer (pwildeboer@vallei-veluwe.nl)

1. Landelijk Gebied

Waterschap Vallei en Veluwe

Voor samenwerkingen die bijdragen aan biodiversiteit, waterkwaliteit of klimaatadaptatie.

- Waarom interessant? Ondersteuning voor collectieve projecten met impact
- Scan de QR-code voor meer informatie.

2. Zoetwater Voorziening Oost-Nederland (ZON)

via DAW Oost-Nederland

- Deze subsidie ondersteunt agrariërs, o.a. in het werkgebied van Waterschap Vallei en Veluwe, met 40% subsidie op maatregelen die droogte tegengaan, vernatting voorkomen en de bodemkwaliteit verbeteren
- Per bedrijf is maximaal €20.000,- beschikbaar
- Meer informatie? Scan de QR-code.

3. GLB/POP3

Europese subsidie via RVO

Voor investeringen in innovatie, samenwerking en milieumaatregelen.

- Waarom interessant? Grote projecten mogelijk met stevige cofinanciering.
- Wil je meer weten over deze subsidie? Scan de QR-code.

4. ANLb-subsidie

Via agrarisch collectief bij provincie (RVO)

- De ANLb-subsidie (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer) is bedoeld voor agrarische collectieven die samen met boeren werken aan het verbeteren van biodiversiteit, waterkwaliteit en klimaatdoelen op landbouwgrond
- Deelnemers ontvangen via het collectief een vergoeding voor beheermaatregelen zoals laat maaien of het aanleggen van landschapselementen
- Voor meer informatie en het aanvraagportaal scan de QR-code.

5. LEADER-subsidie: Kans voor agrariërs met vernieuwende ideeën!

Bent u agrariër in de regio GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel, Speuld) en heeft u een idee dat uw bedrijf én het platteland versterkt? De LEADER-subsidie ondersteunt pioniersprojecten van agrariërs die bijdragen aan een vitaal buitengebied.

- Denk aan initiatieven rond korte ketens, multifunctionele landbouw, natuurbeheer of samenwerking met de omgeving
- De subsidie biedt ondersteuning in geld én/of uren
- Meer weten of sparren over uw idee? Scan de QR-code of neem contact op via info@gebiedsaanpakgeus.nl.

Nederwoudse Beek

Water vasthouden voor droge periodes

In het beekdal van de Nederwoudse Beek, nabij Renswoude, zijn zeventien stuwen geplaatst. Dat is gedaan om water langer vast te houden in het gebied. Agrariër Art Wolleswinkel was mede-initiatiefnemer én deelnemer. Hij vertelt waarom hij zich hiervoor inzette - en wat het hem oplevert.

Waarom meedoen?

"Voor mij was het een logische stap," vertelt Wolleswinkel. "We merken dat droge en natte periodes langer duren - het vraagt om een andere manier van omgaan met water. Er komt steeds meer landelijke en Europese regelgeving af op de beekdalen. Gemeente Ede, LTO Gelderse Vallei en het waterschap wilden het initiatief en de regie juist in de regio houden. We wilden zelf met gerichte maatregelen aan de slag in plaats van afwachten tot er vanuit Brussel generieke maatregelen zouden komen."

"Samenwerking tussen boeren en waterschap leidt tot meer wederzijds vertrouwen en geeft energie in de regio."

Wat is er gedaan?

Op zijn land zijn stuwen geplaatst die hij zelf bedient. "Het is een eenvoudige constructie, maar met effect. In droge periodes houd ik het

water langer vast, zodat het grondwater beter op peil blijft. Dat is goed voor mijn gewassen én voor de natuur. Je ziet dat sloten langer vol blijven staan en dat bij droogte gras vlak bij de stuwen langer groen blijft en doorgroeit."

Wat levert het op?

De voordelen zijn volgens hem duidelijk merkbaar. "Naast minder droogteschade infiltreren we veel meer water dan voorheen. De waterbalans van het bedrijf wordt dus nog positiever. Maar wat minstens zo belangrijk is; samenwerking tussen boeren en waterschap leidt tot meer wederzijds vertrouwen en geeft energie in de regio. Dat kunnen we goed gebruiken in deze onzekere tijd."

Waarom is dit een goed initiatief?

"Het mooie is dat we als boeren zelf de regie houden. We beheren de stuwen en het waterschap meet het effect. De samenwerking met het waterschap verloopt goed. Het kerndoel van dit project is water vasthouden - zodat de beschikbaarheid van water verbetert. En dat lukt. De verwachting is dat de waterkwaliteit meelift, hoewel die al bijna op orde is."

Volgens Wolleswinkel is het belangrijk dat agrariërs zelf initiatief nemen. "Er komt veel op de beekdalen af, zoals bufferzones. Dat kan funest uitpakken voor de landbouw en het platteland. Het is daarom belangrijk dat dit soort initiatieven ruimte krijgen binnen de landelijke wetgeving. Dan houd je als regio de regie over een vitaal platteland."

beter bodembeheer en gewaskeuze in relatie tot water vasthouden en waterkwaliteit. We rekenen momenteel door wat de economische effecten van bepaalde keuzes zijn op verschillende typen bedrijven. En wat daar dan eventueel tegenover moet staan. Dat vraagt dus om maatwerk, maar het is een mooi voorbeeld van hoe het gezamenlijke belang van waterschap en agrariërs lokaal vorm krijgt."

En nu?

"Het project heeft gebracht wat ik ervan verwachtte. Nu kunnen we een stap verder zetten in het beheer. We denken vooral aan

Stuw en daarvoor een multiflexmeter in een zijslot van de Nederwoudse Beek

Gewasbeschermingsmiddelen

Wat verandert er en wat betekent dat voor u?

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (GBM) staat steeds meer in de schijnwerpers. Vanwege de impact op het milieu en de gezondheid, én door veranderende wet- en regelgeving. Voor u als agrariër in het werkgebied van Waterschap Vallei en Veluwe is het belangrijk om op de hoogte te zijn van de nieuwste regels - zowel op het percelen als op het erf.

Strengere regels sinds 2024: wat is er veranderd?

Het landelijke Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) is sinds 2024 van kracht. Dit besluit bevat aangescherpte regels voor het gebruik van GBM, met als doel het beter beschermen van mens, dier en milieu. Scan de QR-code hiernaast om het besluit te bekijken!

Een belangrijke wijziging is de verplichte inzet van kantdoppen bij het spuiten langs perceelranden - ook als er géén oppervlaktewater aanwezig is. Voorheen was dit alleen verplicht bij sloten en andere watergangen, inclusief teeltvrije zones en bufferstroken. Nu geldt deze regel ook voor kavelpaden en niet ingezaaide kopakkers. Dit is onderdeel van de eis om minimaal 75% driftreductie (minimaliseren van het verwaaien van gewasbeschermingsmiddelen) toe te passen.

Daarnaast zijn de regels voor teeltvrije zones aangescherpt. Deze zones moeten vrij blijven van GBM én meststoffen. De afstand tot oppervlaktewater en de randvoorwaarden voor spuittechniek zijn vastgelegd in paragraaf 4.64 van het BAL. Meer informatie hierover vindt u bij het Informatiepunt Leefomgeving (IPL0). Scan hiervoor de QR-code.

Controle en handhaving: ruimte voor verbetering

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) voerde in 2024 onaangekondigde inspecties uit bij 79 agrarische bedrijven. Bij 25 inspecties waarbij GBM werden toegepast, zijn overtredingen vastgesteld. In zes gevallen werd géén kantdop gebruikt, en in nog eens zes gevallen werden niet de juiste driftreducerende doppen toegepast.

Ook Waterschap Vallei en Veluwe voert in 2025 spuitcontroles uit. Ons advies: rust uw veldspuit uit met een elektrisch bedienbare kantdop, zodat u eenvoudig vanaf de kopakker met de juiste techniek kunt werken. Gebruik de zelfinspectietool van de NVWA om te controleren of u aan de regels voldoet.

Ook op het erf: voorkom lozings van restanten

Zowel op percelen als op het erf is aandacht nodig voor het gebruik van GBM. Restanten van middelen komen soms via wasplaatsen in het oppervlaktewater terecht. Dat is niet toegestaan. Volgens paragraaf 4.90 van het BAL gelden er duidelijke lozingsvoorschriften voor het reinigen van voertuigen en werktuigen die zijn gebruikt voor GBM.

Wat mag wél?

- Uitwendig reinigen: opvangen en zuiveren, of incidenteel lozen op landbouwgrond (maximaal twee keer per jaar, niet op dezelfde plek).
- Inwendig reinigen: verspreiden op het perceel waar gespoten is, of opvangen en zuiveren.

Let op!

- Gebruik bij voorkeur een gesloten systeem zoals een phytobac (zorgt ervoor dat schadelijke stoffen veilig worden opgevangen en niet zomaar in de natuur terechtkomen) of biofilter om restwater te zuiveren.
- Nooit lozen op open water: dit is verboden vanwege risico's voor de waterkwaliteit.

Meer weten of hulp nodig?

Bekijk de Driftreducerende Doppen-lijst. De lijst geeft een overzicht van spuitdoppen die zorgen voor minder drift tijdens het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen. Drift is namelijk het wegwaaien van kleine druppels spuitmiddel naar plekken waar het niet moet komen, bijvoorbeeld naar water of natuur.

Gebruik de zelfinspectietool van de NVWA via deze QR-code.

Meer weten over maatregelen voor gewasbeschermingsmiddelen? Scan de QR-code.

Of neem contact op met één van onze gebiedsmakelaar voor advies op maat.

- André van Uum (avanuum@vallei-veluwe.nl)
- Phil Wildeboer (pwildeboer@vallei-veluwe.nl)

Samen zorgen we voor een toekomstbestendige landbouw én schoon water.

Lanndelijke gedragscode

Nieuw maaibeheer watergangen

Per 1 april 2025 geldt een nieuwe landelijke Gedragscode bestendig beheer en onderhoud. Deze gedragscode bevat afspraken en regels voor het beheren en onderhouden van waterwegen en oevers, met oog voor de waterschapstaken en de natuur. De gedragscode geeft de waterschappen regels en handvatten om beheer en onderhoud goed uit te kunnen voeren binnen de regels van de Omgevingswet.

Heemraad Erik den Hertog vertelt: “We zijn als waterschap verantwoordelijk voor veilige dijken en goed waterbeheer. Beheer en onderhoud zijn daarbij van groot belang. De aanleiding om een nieuwe gedragscode te ontwikkelen, was de komst van de Omgevingswet. De gedragscode beheer en onderhoud vertaalt de actuele landelijke wet- en regelgeving in afspraken en regels voor de waterschappen. Het voordeel van de nieuwe gedragscode is dat we bijvoorbeeld niet voor elke maaibeurt een natuurvergunning aan hoeven te vragen bij de provincie.”

De nieuwe gedragscode is op 1 april van dit jaar ingegaan. De veranderingen ten opzichte van de vorige gedragscode komen voort uit de Omgevingswet en strengere landelijke regelgeving. Twee belangrijke onderdelen van deze gedragscode gaan over de leefgebiedsgerichte aanpak voor specifieke soorten (habitatbenadering) en het gebruik van de klepelmaaier.

We gaan het maaiewerk anders doen dan u van ons gewend bent. De belangrijkste veranderingen zijn dat we in het najaar vaak één talud tegelijk mogen maaien in plaats van twee en dat er voorwaarden worden gekoppeld aan de inzet van de traditionele klepelmaaier. Maar ook dit voorjaar zijn er al veranderingen. Omdat in het voorjaar veel beschermde vogels broeden, zullen we op veel plekken overstappen naar maai-methoden zoals de maaikorf. Dat betekent ook een andere manier van omgaan met maaisel: in plaats van versnipperen zal het maaisel vaker op hopen gelegd worden.

Meer weten over veranderingen in het maai-beheer van watergangen en wat je ervan kan merken? Scan de QR-code op deze pagina.

Maaien op de IJsseldijk.

